

Ambulantisering en regionalisering maatschappelijke opvang en beschermd wonen in Gooi en Vechtstreek, 2020

Uit de tweede meting van dit onderzoek blijkt dat de ambulantiseringsopgave breed uitgedragen wordt en verschillende noemenswaardige instrumenten gerealiseerd zijn. Tegelijkertijd valt op dat de uitstroom MO/BW nog maar beperkt op gang komt. In 33 interviews met cliënten MO/BW en (niet-) gemeentelijke stakeholders in de regio komen hiervoor de volgende verklaringen en aandachtspunten naar voren:

1. Uitstroom naar reguliere huisvesting

- Bijzondere urgentietergeling voor MO/BW weinig gebruikt
- Door ons gesproken cliënten zijn nauwelijks uitgestroomd
- Clienten uitgestroomd op eigen initiatief komen vaak in instabiele woonsituaties zonder begeleiding terecht

2. Ambulante keten van zorg en ondersteuning

- De wachtlijst en het aantal bewoners BW blijft groeien
- Geen van de door ons gesproken MO-clieënten ontvangt na uitstroom nog begeleiding
- Ondanks een rijk aanbod aan zorg en ondersteuning, sluit dit mogelijk onvoldoende aan op de MO/BW-doelgroep, zowel preventief, ter overbrugging, als na uitstroom

3. Woon-zorgoplossingen voor kort- en langdurig verblijf

- Er worden in de regio nieuwe locaties voor kort- en langdurig verblijf gerealiseerd. Aandachtspunten zijn;
 - Bij langdurig verblijf: risico op hospitalisering
 - Bij kortdurig verblijf: herstelproces is meestal meer gebaat bij directe permanente woonoplossing

1. Uitstroom naar reguliere huisvesting

Nieuwe uitstroombmogelijkheden: onvoldoende benut

- Sterk in de nieuwe huisvestingsverordening is de ruimte voor maatwerk van woonvormen.
- Aandachtspunt is het vereiste van één jaar voldoende reageren om in aanmerking te komen voor urgentie.
- Het doel van kortdurend verblijf in de MO staat op gespannen voet met één jaar reageren.
- Voor **BW**-bewoners betekent deze voorwaarde dat uitstroom af kan hangen van de beoordeling en de bereidheid of beschikbaarheid van begeleiding om te helpen met reageren.
- Corporaties zijn positief over de cliënten die zij wel huisvesten; *'ik denk dat wij 90 procent prima kwijt kunnen'*

Aanbeveling: De BW/MO-urgentieregeling verruimen en versoepelen, zodat meer uitstromende bewoners in aanmerking kunnen komen voor een zelfstandige woning en huren onder voorwaarden (HOV). Kijk naar de situatie van de betreffende cliënt om te bepalen of deze urgentie passend is, niet naar de duur van reageren.

Uitstromers die zelfstandig een woning vinden komen vaak terecht in instabiele woonsituaties zonder begeleiding (zie onder). Dit verhoogt de kans op terugval aanzienlijk.

Neem bijvoorbeeld Frits

Frits, afkomstig uit Hilversum en vier jaar geleden uitgestroomd uit de maatschappelijke opvang woont nu al ongeveer vier jaar op een, naar eigen zeggen, heel klein kamertje. Hij is soms gefrustreerd dat het hem niet lukt een eigen woning te vinden en is van mening dat qua huizenmarkt het *in het Gooi* gewoon tot stilstand gekomen is. Hij denkt er op dit moment over na om *maar weer op een chaletpark te gaan wonen*.

Aanbevelingen:

- Belangrijke factoren voor duurzame transitie naar de wijk van personen met een zwaardere ondersteuningsvraag, die deze vraag niet gemakkelijk stellen zijn:
 - Proactief (blijven) aanbieden van begeleiding. Dit kan door motiverende gespreksvoering, inzet ervaringsdeskundigen, waakvlam-contact.
 - Continuïteit van begeleiding en zo mogelijk begeleider
- Draagvlak in de wijk is in deze regio een aandachtspunt, waar buurtbemiddeling een rol in kan hebben.

○ 2. Ambulante keten van zorg en ondersteuning

Toename wachtlijst en beperkte begeleiding na uitstroom

- De wachtlijst BW blijft groeien. Er zijn goede alternatieven, maar deze worden nog onvoldoende gebruikt (zowel voor de wachtlijst, als voor zittende bewoners). Aanvullende afspraken op het niveau van uitvoering lijken nodig.
- Door ons geïnterviewde cliënten hebben na uitstroom MO geen van allen professioneel contact of begeleiding op het moment van interviewen. Hoewel deze cliënten soms zelf aangeven geen begeleiding nodig te hebben, is er nog wel behoefte aan contact. Omdat het risico op terugval in dakloosheid de eerste drie jaar na uitstroom het grootst is, is continuïteit van ondersteuning/ contact van belang.

Geen van de geïnterviewde BW-cliënten is uitgestroomd, en geen van de uitgestroomde MO-cliënten ontvangen begeleiding

Kennis en deskundigheid: meer samenwerking nodig

- Hoewel er een rijk aanbod aan zorg en ondersteuning is, lijkt dit onvoldoende aangesloten op de MO/BW-doelgroep, zowel preventief, ter overbrugging als na uitstroom.
- Dit geldt in het bijzonder voor **maatschappelijk werk (welzijnssetting)**. Dit kan ook bij complexe problematiek een rol spelen en het FACT verlichten.
- Smalle bezetting buiten kantoortijden en het onderbrengen van bemoeizorg bij het **FACT** zorgt ervoor dat specifieke expertise en handelingsruimte wegvallen.
- **BW-organisaties** kunnen een grotere rol spelen bij overbruggingszorg wanneer zij meer inzicht hebben in de wachtlijstproblematiek

Aanbevelingen:

- In de (centrale) toegang tot BW kan met verschillende partijen zoals aanbieders van BW, FACT en maatschappelijk werk worden samengewerkt. Op deze wijze kan niet -passende plaatsing op de wachtlijst eerder worden afgewend, en gezamenlijk met verschillende expertises gezocht worden naar passende alternatieven.
- Stimuleer de samenwerking, intervisie en scholing tussen aanbieders van verschillende achtergrond, zodat wijkgericht werken mogelijk wordt.

○ 3. Woonzorgoplossingen voor kort- en langdurig verblijf

Aandachtspunten bij realisatie nieuwe woonzorgoplossingen

- Cliëntrespondenten geven vaak aan niet meer uit te willen stromen als zij lang in een intramurale voorziening hebben gewoond. Bij nieuwe langdurige opvanglocaties, beoogt voor Wlz- en BW-cliënten, bestaat de kans op hospitalisering. Het is belangrijk op te merken dat langdurige zorg, wanneer passend, ook 'in de wijk' verzorgd kan worden, in de vorm van begeleid wonen binnen de Wlz.
- Een bekend risico van een geclusterde woonvorm is dat wanneer een bewoner toch minder zorg nodig blijkt te hebben en deze verhuist niet, dit de financiële haalbaarheid van een geclusterde of intramurale voorziening bedreigt.
- Bij de elf geplande extra tijdelijke interventie plekken is de zorg dat deze doelgroep na afloop van het verblijf geen zelfstandige woning zal kunnen vinden. Idealiter zou meteen een meer permanente woonoplossing gevonden worden, in plaats van een nieuwe tussenvorm, met passende ambulante begeleiding bij deze doelgroep.

Aanbevelingen:

- Naast mogelijkheden voor geclusterd wonen in de wijk geven cliënten aan dat ondersteuning bij het opbouwen van een (nieuw) sociaal netwerk en/of de mogelijkheid tot contact met de bekende hulpverleners, voorziening en oud-medebewoners hierbij ook kan helpen. Het opleiden van personeel bij het versterken van iemands sociale netwerk/steunkring is hierbij erg belangrijk. Elementen van de R-ACT methode, welke gericht zijn op het netwerk van de client, kunnen hierbij helpen

- Organiseer in samenspraak met cliënten tijdig in het traject een passende daginvulling welke ook na uitstroom kan worden gecontinueerd. Van belang is dat indien mogelijk passende (specialistische) dagbesteding gecontinueerd kan worden los van de indicatie

